

Dále, od hradu dále

Za devatero horami, devatero doly a jednou hromadou železničních pražců, bylo kdysi malé království. Rytíři tam jezdili na železných ořích s očima jako dva diamanty a kdo před nimi včas neuskočil do křoví, v hrdlo propadnul. V tom království stál hrad, jak už to bývá, a protože jeho osazenstvo očekávalo návštěvu z dalekých krajů, požádalo o pomoc lid všeliký, aby jim dal hrad do *pucu*. V tuhle chvíli nám do děle vstupuje paní Anna, dáma to korpulentní a postavy nevysoké, povoláním hradní kuchařka, která chtěla také (a dobrovolně, což je pro náš příběh důležité) vypomoci, a chopila se proto jednoho vědra s horkou vodou a dalších úklidových potřeb. Dá se říct, že se smýčením hradu neměla moc zkušeností, protože se celý život točila kolem plotny, tak si vypomohla, jak nejlépe uměla. Při smýčení sazí a pavouků kouřáků si ke zdi přistavila dubový stůl, naň židlici jakousi, navrch štokrle, a poté se jala i s vědrem do výše šplhati. A jak se dalo téměř s jistotou předpokládat, moc vysoko nevyšplhala, nýbrž upadla z výše na zem, opařila se, a navíc praštila vědrem do hlavy tak, že vědomí pozbyla. A to je neslavný konec pohádky...

Mezi námi, dnešní zaměstnanci už obvykle tak aktivní nebývají, ale pro všechny případy si zkuste tipnout, v jakém případě by se měl odškodnit pracovní úraz, který by se stal za obdobných podmínek jako u nebohé kuchařky Anny (správné odpovědi najdete na konci článku):

- 1) **zaměstnanec nemá školení zaměstnavatele pro práci ve výškách ani žádné jiné školení BOZP se nedohledalo**
- 2) **zaměstnanec má vstupní školení BOZP, které bylo provedeno pouze obecnou formou, osnova ani obsah školení se však nedohledal**
- 3) **zaměstnanec nemá školení zaměstnavatele pro práci ve výškách, v pravidelném školení BOZP je však zákaz na používání nestabilních předmětů místo žebříku**
- 4) **v době úrazu byl na místě nadřizený zaměstnanec, který poslal zaměstnance vyhnat posledního pavouka ze stropu a sám mu pyramidu z nábytku přidržoval**
- 5) **zaměstnanec pracoval na DPP (DPČ), pravidelné školení BOZP se zákazem používání nestabilních předmětů místo žebříku bylo provedeno pouze pro hlavní pracovní poměr**

A jak je možné, že zaměstnanci, která vykonává práci pro zaměstnavatele o své vůli, tedy dobrovolně, lze v určitých případech vyplatit odškodnění jako u klasického pracovního úrazu? Na to nám dává odpověď zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a to část, která se týká náhrad majtkové a nemajtkové újmy – nás bude zajímat § 273 odst. 1 a odst. 2, který mj. uvádí, že *plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty, činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele*. Pod zvláštním oprávněním si můžeme představit například odborné kvalifikace stanovené legislativou – jakými jsou třeba oprávnění pro práci jeřábníka, svářeče, strojvedoucího, elektrotechnika, topiče apod.; výslovné zákazy lze najít např. v návodech výrobce, místních provozních bezpečnostních předpisech a v další interní dokumentaci zaměstnavatele. Ale pozor, zaměstnanec s nimi musí být prokazatelně seznámen!

Pokud se vám nepodařilo správně odpovědět na většinu otázek a zároveň jste členem ZO OSŽ, doporučujeme vám účast na jednom z pravidelných školení pořádaných OSŽ Ú a jeho oddělením BOZP, případně si zvolit zástupce ZO OSŽ pro problematiku BOZP a toho na naše školení vyslat. Pak vás šetření žádného úrazu nezaskočí a pavouci kouřáci budou nosit všem jen štěstí.